

จังหวัดมหาสารคาม

1. สถานการณ์ท่องเที่ยวของจังหวัด

จังหวัดมหาสารคามมีสภาพของแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวมีน้อยและไม่ค่อยดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยว จึงทำให้การท่องเที่ยวไม่ค่อยคึกคัก โดยแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติโกสัมพี แก่งเลิงจาน ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

ปี 2551 มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาจังหวัดมหาสารคามมากเฉพาะช่วงเทศกาล ในเดือนเมษายนและเดือนกรกฎาคม ซึ่งเป็นฤดูท่องเที่ยวของจังหวัด ส่วนใหญ่จะเป็นการท่องเที่ยวแบบผสมผสานระหว่างการมาเยี่ยมบุตรหลาน และการมาแข่งกีฬา-วิชาการ เพราะเป็นเมืองแห่งการกีฬานันทนาการ และการศึกษา ซึ่งสภาพอากาศเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการท่องเที่ยว โดยสภาพอากาศที่ร้อนในช่วงฤดูร้อนและฝนตกในช่วงฤดูฝนส่งผลให้นักท่องเที่ยวไม่นิยมเดินทางเที่ยวในช่วงฤดูร้อน และช่วงฤดูฝนมากนัก

แหล่งท่องเที่ยวที่นิยมซื้อของฝากมาก ได้แก่

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่นักท่องเที่ยวชอบซื้อมากที่สุด
ห้างสรรพสินค้า	ของที่ระลึก
หมู่บ้านหัตถกรรม	ผ้าจืด ปลาย่าง
จังหวัดมหาสารคาม	ของพื้นเมืองต่าง ๆ

2. โครงสร้างทั่วไปของผู้เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีทั้งสิ้น 1,803 ตัวอย่าง แบ่งเป็นคนไทยร้อยละ 90 และชาวต่างประเทศร้อยละ 10 โดยมีกลุ่มคนไทยที่ค้างคืนร้อยละ 84 และชาวต่างประเทศค้างคืนร้อยละ 93

2.1 ภูมิฐานะ/ถิ่นที่อยู่อาศัย

คนไทยที่เดินทางมามหาสารคาม ส่วนใหญ่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้วยกัน ด้วยสัดส่วนร้อยละ 75 ส่วนชาวต่างประเทศส่วนใหญ่จะมาจากประเทศในทวีปยุโรปและเอเชีย ด้วยสัดส่วนร้อยละ 49 และ 27 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ภูมิฐานะของกลุ่มตัวอย่างนักเดินทางชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มามาหาสารคาม ในปี 2551

จังหวัด	ภูมิฐานะ	คนไทย			ภูมิฐานะ	ต่างประเทศ		
		นักทัศนจร	นักท่องเที่ยว	รวม		นักทัศนจร	นักท่องเที่ยว	รวม
มหาสารคาม	1. กรุงเทพฯ ฯ	3.91	5.33	5.10	1. ทวีปอเมริกา	33.33	10.91	12.43
	2. ภาคกลาง	4.30	6.35	6.03	2. ทวีปยุโรป	33.33	50.30	49.15
	3. ภาคตะวันตก	-	0.95	0.80	3. โอเชียเนีย	16.67	9.70	10.17
	4. ภาคตะวันออก	1.56	2.99	2.77	4. ทวีปเอเชีย	16.67	27.88	27.12
	5. ภาคเหนือ	2.73	7.45	6.70	5. ตะวันออกกลาง	-	0.61	0.56
	6. ภาคใต้	0.78	4.38	3.81	6. ทวีปแอฟริกา	-	0.61	0.56
	7. ภาคอีสาน	86.72	72.55	74.78				
	ยอดรวม (ร้อยละ)	100.00	100.00	100.00	ยอดรวม (ร้อยละ)	100.00	100.00	100.00
	ยอดรวม (คน)	256	1,370	1,626	ยอดรวม (คน)	12	165	177

2.2 เพศ อายุ อาชีพ รายได้

คนไทย

กลุ่มตัวอย่างคนไทยประกอบด้วยเพศหญิงและชายในสัดส่วนร้อยละ 41-59 ประมาณร้อยละ 77 เป็นผู้มีอายุระหว่าง 25-44 ปี ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ- วิศวกร (27%) เกษตรกร (19%) และแรงงานรับจ้าง (16%) ในด้านรายได้ ร้อยละ 42 ของกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้มีรายได้ระหว่าง 10,000 - 15,000 บาทต่อเดือน

ชาวต่างประเทศ

ชาวต่างประเทศที่มาจังหวัดมหาสารคาม ร้อยละ 58 เป็นเพศชาย กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 25-44 มีมากถึงร้อยละ 84 ของกลุ่มตัวอย่าง อาชีพของผู้เดินทางส่วนใหญ่คือ ข้าราชการ (28%) เจ้าของกิจการ (19%) และพนักงานบริษัท (16%) โดยทั้ง 3 กลุ่มมีสัดส่วนรวมกันถึงร้อยละ 63 ของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 76 เป็นกลุ่มผู้มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 เหรียญสหรัฐฯ ต่อปี

ตารางที่ 2 เพศ อายุ อาชีพของกลุ่มตัวอย่างนักเดินทางชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มามหาสารคาม ในปี 2551

มหาสารคาม	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักทัศนจร	นักท่องเที่ยว	รวม	นักทัศนจร	นักท่องเที่ยว	รวม
เพศ	ชาย	54.30	59.42	58.61	50.00	58.79	58.19
	หญิง	45.70	40.58	41.39	50.00	41.21	41.81
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
อายุ	15-24 ปี	32.42	7.23	11.19	25.00	4.24	5.65
	25-34 ปี	31.64	38.91	37.76	25.00	44.24	42.94
	35-44 ปี	22.27	41.90	38.81	25.00	42.42	41.24
	45-54 ปี	12.89	10.88	11.19	-	8.48	7.91
	55-64 ปี	0.78	0.95	0.92	16.67	0.61	1.69
	65 ปีขึ้นไป	-	0.15	0.12	8.33	-	0.56
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
อาชีพ	เจ้าของกิจการ	5.08	11.17	10.21	16.67	19.39	19.21
	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	17.19	28.39	26.63	8.33	29.09	27.68
	พนักงานบริษัท	8.59	12.41	11.81	-	17.58	16.38
	แม่บ้าน	5.08	6.35	6.15	-	4.85	4.52
	นักเรียน นักศึกษา	33.59	3.43	8.18	33.33	0.61	2.82
	เกษียณ	1.95	2.92	2.77	8.33	0.61	1.13
	เกษตรกร	14.84	19.49	18.76	16.67	13.33	13.56
	แรงงานรับจ้าง	13.67	15.69	15.38	16.67	14.55	14.69
	อื่นๆ	-	0.15	0.12	-	-	-
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 3 โครงสร้างด้านรายได้ของกลุ่มตัวอย่างนักเดินทางชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มามาหาสารคาม
ในปี 2551

จังหวัด	รายได้ (บาทต่อปี)	ชาวไทย			รายได้ (US\$ ต่อปี)	ชาวต่างชาติ		
		นักทัศนจร	นักท่องเที่ยว	Total		นักทัศนจร	นักท่องเที่ยว	Total
มหาสารคาม	ไม่มีรายได้	40.23	12.85	17.16	1.น้อยกว่า 10,000	50.00	77.58	75.71
	น้อยกว่า 10,000	21.88	30.07	28.78	2. 10,000 – 14,999	16.67	13.94	14.12
	10,000-15,000	21.48	45.26	41.51	3. 15,000 – 19,999	25.00	2.42	3.95
	15,001-30,000	15.63	9.78	10.70	4. 20,000 – 39,999	8.33	6.06	6.21
	30,001-45,000	0.78	1.75	1.60	5. 40,000 – 59,999	0.00	0.00	0.00
	45,001-60,000	0.00	0.29	0.25	6. 60,000 – 79,999	0.00	0.00	0.00
	60,000-75,000	0.00	0.00	0.00		0.00	0.00	0.00
	75,001-90,000	0.00	0.00	0.00				
	มากกว่า 90,000	0.00	0.00	0.00				
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	รวม (%)	100.00	100.00	100.00
ยอดรวม (คน)	256	1,370	1,626	ยอดรวม (คน)	12	165	177	

3. พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว/พักผ่อนในแต่ละครั้ง

คนไทย

วัตถุประสงค์หลักของนักเดินทางที่มาเป็นการเดินทางเพื่อเยี่ยมญาติ/เพื่อนร้อยละ 84 และเพื่อท่องเที่ยวร้อยละ 14 โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (100%) เดินทางมาเที่ยวมหาสารคามจังหวัดเดียว ประมาณร้อยละ 16 ของกลุ่มตัวอย่างไม่ได้ค้างคืน การมาเยือนจังหวัดมหาสารคาม ร้อยละ 51 เป็นการเดินทางครั้งแรกในปี 2551 สำหรับผู้ร่วมทางร้อยละ 24 เป็นการเดินทางมากับเพื่อน ร้อยละ 27 เดินทางมากับครอบครัว และร้อยละ 31 เดินทางมาคนเดียว โดยส่วนใหญ่นิยมเดินทาง 1-2 คน (ร้อยละ 54)

ชาวต่างประเทศ

วัตถุประสงค์หลักร้อยละ 68 เป็นการเดินทางมามหาสารคามเพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อน และมีประมาณร้อยละ 24 ที่เดินทางมาเยี่ยมญาติ สำหรับผู้ที่เดินทางมาเอง มีร้อยละ 6 ที่เดินทางมาติดต่อธุรกิจ โดยมีร้อยละ 77 ของผู้เที่ยวเยือนเป็นการเดินทางท่องเที่ยว 2-3 จังหวัด ร้อยละ 7 ของกลุ่มตัวอย่างไม่ได้ค้างคืน และร้อยละ 57 เป็นการเดินทางมามหาสารคามเป็นครั้งแรกในปี 2551 สำหรับผู้ร่วมทางร้อยละ 36 เป็นการเดินทางมากับเพื่อน และร้อยละ 29 เดินทางมากับครอบครัว ส่วนใหญ่นิยมเดินทาง 1-2 คน (ร้อยละ 50)

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักเดินทางชาวไทยและชาวต่างประเทศ (ร้อยละ)

มหาสารคาม	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม
วัตถุประสงค์ ของการท่องเที่ยว	1. ท่องเที่ยว/พักผ่อน	43.36	8.83	14.27	58.33	68.48	67.80
	2. ประชุม/อบรม/สัมมนา/ดูงาน	-	0.44	0.37	-	-	-
	3. ติดต่อธุรกิจ	-	0.58	0.49	8.33	5.45	5.65
	4. ปฏิบัติราชการ/ปฏิบัติงาน	0.39	-	0.06	-	-	-
	5. เยี่ยมญาติ/เพื่อน	54.69	89.71	84.19	8.33	25.45	24.29
	6. ชมนิทรรศการ/แสดงสินค้า	0.39	0.29	0.31	16.67	-	1.13
	7. ได้รับรางวัล	-	-	-	-	-	-
	8. ไหว้พระ ปฏิบัติธรรม	1.17	0.15	0.31	8.33	0.61	1.13
	9. อื่นๆ	-	-	-	-	-	-
		รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
จำนวนจังหวัดที่ ท่องเที่ยว	1 จังหวัด	100.00	99.93	99.94	16.67	-	1.13
	2 จังหวัด	-	0.07	0.06	-	36.97	34.46
	3 จังหวัด	-	-	-	16.67	44.24	42.37
	4 จังหวัด	-	-	-	58.33	18.79	21.47
	5 จังหวัดขึ้นไป	-	-	-	8.33	-	0.56
		รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
จำนวนการเยี่ยม เยือน	จำนวน 1 ครั้ง	39.84	52.77	50.74	83.33	54.55	56.50
	จำนวน 2 ครั้ง	42.58	24.38	27.24	8.33	35.76	33.90
	จำนวน 3 ครั้ง	14.45	14.09	14.15	8.33	7.27	7.34
	จำนวน 4 ครั้ง	1.56	4.89	4.37	-	1.21	1.13
	จำนวน 5 ครั้งขึ้นไป	1.56	3.87	3.51	-	1.21	1.13
		รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ผู้ร่วมทาง	คนเดียว	22.66	32.26	30.75	8.33	30.91	29.38
	เพื่อนหรือแฟน	48.83	19.05	23.74	50.00	35.15	36.16
	ครอบครัว	15.23	29.56	27.31	25.00	29.09	28.81
	ญาติ	10.55	14.89	14.21	-	4.85	4.52
	กลุ่มที่ทำงานร่วมกัน	2.73	4.23	4.00	-	-	-
	อื่น ๆ	-	-	-	16.67	-	1.13
		รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักเดินทางชาวไทยและชาวต่างประเทศ (ต่อ)

มหาสารคาม	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม
จำนวนผู้ร่วมทาง	จำนวน 1 คน	30.86	34.16	33.64	8.33	30.91	29.38
	จำนวน 2 คน	38.67	17.15	20.54	33.33	20.00	20.90
	จำนวน 3 คน	17.97	17.23	17.34	16.67	20.61	20.34
	จำนวน 4 คน	8.98	20.80	18.94	8.33	14.55	14.12
	จำนวน 5 คน	3.13	7.23	6.58	-	10.91	10.17
	จำนวน 6-10 คน	0.39	3.43	2.95	16.67	3.03	3.95
	จำนวนมากกว่า 10 คน	-	-	-	16.67	-	1.13
	รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

4. แรงจูงใจในการเดินทางและแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด

แรงจูงใจสำคัญที่ดึงดูดให้นักทัศนกรไทยมาจังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ การมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ช่วงเทศกาลและ ระยะทางตามลำดับ

สำหรับนักท่องเที่ยวไทยนั้น แรงจูงใจสำคัญที่มาจังหวัดมหาสารคาม คือ การมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ช่วงเทศกาล และระยะทาง โดยปัจจัยทั้งสามสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวมาจังหวัดมหาสารคามได้มากกว่าร้อยละ 98

ส่วนนักทัศนกรชาวต่างประเทศ ร้อยละ 50 ตอบว่ามาจังหวัดมหาสารคาม เพราะระยะทางไม่ไกล รองลงมาร้อยละ 17 ตอบว่าเพราะมีอาหารอร่อย การมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ และใช้เวลาในการเดินทางไม่มาก

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ แรงจูงใจที่สำคัญ ได้แก่ การมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ และช่วงเทศกาล โดยปัจจัยทั้งสองสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวมาจังหวัดมหาสารคามมากกว่าร้อยละ 97

ตารางที่ 5 แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักเดินทางที่มาจากจังหวัดมหาสารคามในปี 2551

แรงจูงใจของการมาเที่ยว	นักท่องเที่ยว		นักท่องเที่ยว	
	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
สถานที่ท่องเที่ยว	87.21	16.67	77.37	95.15
มีความปลอดภัย	0.00	0.00	0.07	0.00
อาหารอร่อย	1.94	16.67	0.00	0.61
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.88	0.00	0.44	0.61
ช่วงเทศกาล	2.71	0.00	20.58	1.82
การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว	0.00	0.00	0.22	0.61
สินค้าราคาถูก	2.71	0.00	0.44	0.00
ระยะทาง	0.78	50.00	0.51	0.61
เวลาในการเดินทาง	0.78	16.67	0.22	0.61
อื่นๆ	0.00	0.00	0.15	0.00
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00

สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่นักเดินทางนิยมไปเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรก ของนักเดินทางชาวไทย ได้แก่ วัด แหล่งช้อปปิ้ง และแหล่งบันเทิงนันทนาการ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ได้แก่ แหล่งช้อปปิ้ง วัด และแหล่งบันเทิงนันทนาการ

ตารางที่ 6 สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่นักเดินทางนิยมไปเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว	กลุ่มตัวอย่าง	
	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
วัด	37.7	34.4
พระราชวัง	0.0	0.0
แหล่งบันเทิงนันทนาการ	29.0	22.3
อุทยานแห่งชาติ	0.3	2.2
อุทยานประวัติศาสตร์	0.0	0.0
พิพิธภัณฑ์	0.2	0.0
ชายหาด น้ำตก ถ้ำ	0.0	0.0
แหล่งช้อปปิ้ง	32.8	41.1
สวนสัตว์ สวนสนุก	0.0	0.0
รวม	100.00	100.00

5. การประเมินคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่พักผ่อน

5.1 คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว

จังหวัดมหาสารคามจัดว่าเป็นจังหวัดที่มีปัญหาตามแหล่งท่องเที่ยวไม่มาก สำหรับชาวไทย แหล่งท่องเที่ยวที่มีปัญหามากที่สุดในจังหวัดมหาสารคาม คือ พิพิธภัณฑ์ แหล่งช้อปปิ้ง และ อุทยานแห่งชาติ ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติ แหล่งท่องเที่ยวที่พบปัญหา คือ อุทยานแห่งชาติ

ตารางที่ 7 ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาจังหวัดมหาสารคามในปี 2551

แหล่งท่องเที่ยว		ร้อยละของผู้มีปัญหในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
มหาสารคาม	วัด	0.09	0.00
	พระราชวัง	0.00	0.00
	แหล่งบันเทิงนันทนาการ	1.63	0.00
	อุทยานแห่งชาติ	2.08	2.38
	อุทยานประวัติศาสตร์	0.00	0.00
	พิพิธภัณฑ์	16.67	0.00
	ชายหาด น้ำตก ถ้ำ	0.00	0.00
	แหล่งช้อปปิ้ง	4.80	0.80
	สวนสัตว์ สวนสนุก	0.00	0.00
	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	1,628	177

5.2 คุณภาพการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะ

คุณภาพการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะของจังหวัดมหาสารคามอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยมีเพียง ร้อยละ 0.43 ของกลุ่มตัวอย่างชาวไทยตอบว่ามีปัญหาด้านการใช้รถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง ส่วนนักท่องเที่ยวต่างประเทศไม่พบว่ามีปัญหาในการใช้ให้บริการระบบขนส่งสาธารณะ

ตารางที่ 8 ปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะของนักเดินทางที่มาจังหวัดมหาสารคามในปี 2551

ระบบขนส่งสาธารณะ		ร้อยละของผู้มีปัญหาในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
มหาสารคาม	รถประจำทาง/รถสองแถว	0.37	0.00
	เรือโดยสาร	0.06	0.00
	รถแท็กซี่/รถสามล้อ/แท็กซี่	0.25	0.00
	รถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง	0.43	0.00
	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	1,628	177

5.3 คุณภาพการให้บริการสถานที่พักของจังหวัด

ในการประเมินการให้บริการของสถานที่พักแรมในจังหวัดมหาสารคาม ทั้งในด้านของคุณภาพ ความสะอาด และสุขอนามัยอาหารของที่พักแรม พบว่า นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ประมาณมากกว่าร้อยละ 95 มีความพอใจในระดับปานกลางในทุกด้าน

ตารางที่ 9 การประเมินคุณภาพการให้บริการสถานที่พักของจังหวัดมหาสารคามในปี 2551

		นักท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
คุณภาพของที่พักแรม	แย่มาก	0.00	0.00
	พอใช้	99.20	100.00
	ดี	0.80	0.00
	รวม	100.00	100.00
ความสะอาดของที่พักแรม	แย่มาก	0.13	0.00
	พอใช้	99.07	95.60
	ดี	0.80	4.40
	รวม	100.00	100.00
สุขอนามัยของอาหารของที่พักแรม	แย่มาก	0.00	0.00
	พอใช้	99.07	98.11
	ดี	0.93	1.89
	รวม	100.00	100.00

5.4 ข้อคิดเห็นของนักเดินทางด้านบริการของจังหวัด

ผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากนักวิจัยภาคสนาม ผู้ประกอบการและผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดด้วยแบบสอบถาม พอสรุปประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวจังหวัดมหาสารคามได้ดังนี้

- ไม่ค่อยมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ
- อากาศร้อน
- ห้องน้ำ ร้านอาหาร ไม่ค่อยสะอาดนัก
- ปัญหาเศรษฐกิจทำให้นักท่องเที่ยวไม่ท่องเที่ยวมากนัก

6. โครงสร้างการใช้จ่าย

6.1 ค่าใช้จ่ายของคนไทยที่จัดการเดินทางเอง

นักเดินทางคนไทยที่จัดการเดินทางเอง ถ้าไม่ค้างคืนจะมีค่าใช้จ่ายในระหว่างท่องเที่ยวที่จังหวัดมหาสารคามเฉลี่ย 1,388 บาทต่อคนต่อวัน ค่าใช้จ่ายหลักมี 4 รายการ คือ ค่าพาหนะภายในจังหวัด (35%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (30%) และ ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (21%)

สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีการค้างคืนในจังหวัดมหาสารคาม ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันจะอยู่ที่ 537 บาท ค่าใช้จ่ายหลักได้แก่ ค่าพาหนะเดินทางภายในจังหวัด (41%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (34%) และค่าที่พักภายในจังหวัด (11%)

6.2 ค่าใช้จ่ายของคนไทยที่มากับบริษัทนำเที่ยว

ในการสำรวจครั้งนี้ ไม่พบกลุ่มตัวอย่างชาวไทยที่มากับบริษัทนำเที่ยว

6.3 ค่าใช้จ่ายของชาวต่างประเทศที่จัดการเดินทางเอง

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันจะอยู่ที่ 1,996 บาท รายการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืนมี 3 รายการหลัก ได้แก่ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (45%) ค่าพาหนะภายในจังหวัด (30%) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (19%)

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีการค้างคืนในจังหวัดมหาสารคาม ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันจะอยู่ที่ 1,368 บาท ค่าใช้จ่ายหลัก ได้แก่ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (36%)

ค่าที่พักภายในจังหวัด (25%) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (20%) และค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (14%)

6.4 ค่าใช้จ่ายของชาวต่างประเทศที่มาอยู่กับบริษัทนำเที่ยว

ในการสำรวจครั้งนี้ ไม่พบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาอยู่กับบริษัทนำเที่ยว

ตารางที่ 10 แสดงค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนของนักท่องเที่ยว นักทัศนจร จำแนกตามหมวดค่าใช้จ่ายต่างๆ ปี 2551

ค่าใช้จ่ายในจังหวัดมหาสารคาม	จัดการเดินทางเอง(ร้อยละ)				จัดการเดินทางมาอยู่กับบริษัทนำเที่ยว(ร้อยละ)			
	นักทัศนจร		นักท่องเที่ยว		นักทัศนจร		นักท่องเที่ยว	
	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ
1. ค่าเสื้อผ้า อุปกรณ์การเดินทาง	4.02	3.49	1.87	1.28	0.00	0.00	0.00	0.00
2. ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด	35.03	29.85	41.27	14.47	0.00	0.00	0.00	0.00
3. ค่าที่พัก	0.00	0.00	10.75	25.40	0.00	0.00	0.00	0.00
4. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	30.29	44.88	34.23	36.30	0.00	0.00	0.00	0.00
5. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	21.02	18.74	9.34	20.04	0.00	0.00	0.00	0.00
6. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	8.72	3.05	2.08	2.10	0.00	0.00	0.00	0.00
7. ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด	0.93	0.00	0.33	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
8. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	0.00	0.00	0.13	0.41	0.00	0.00	0.00	0.00
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน	1,388.48	1,995.83	537.19	1,367.67	0.00	0.00	0.00	0.00
ระยะพำนักเฉลี่ย(วัน)			3.74	4.11			0.00	0.00

7. ระยะเวลาในการพำนัก

ผู้ที่จัดการเดินทางเองและค้างคืน มักใช้เวลาพำนักที่มหาสารคามเฉลี่ย 3.74 วัน สำหรับชาวไทย และ 4.11 วันสำหรับชาวต่างประเทศ

8. โอกาสที่จะกลับมาเยือนจังหวัดมหาสารคาม

ผู้เดินทางทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการเดินทางมาเยือนมหาสารคามในระดับที่ดีมาก โดยมีร้อยละ 98.6 ของนักเดินทางชาวไทย และร้อยละ 99.4 ของชาวต่างชาติที่กลับมาเยือนจังหวัดนี้อีกภายใน 3 ปี

จังหวัด	โอกาสที่จะกลับมาเยือนใหม่	
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ
มหาสารคาม	98.59	99.44

.....